

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 декември 2021 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹
Ноември 2021 г.

През ноември 2021 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 10.8% при 12.9% годишното нарастване през октомври 2021 година. В края на ноември 2021 г. *широките пари* са 122.300 млрд. лв. (95.2% от БВП³) при 123.394 млрд. лв. към октомври 2021 г. (96.1% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през ноември 2021 г. със 17.6% на годишна база (19.7% годишен ръст през октомври 2021 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2021 в размер на 128.439 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на ноември 2021 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 99.746 млрд. лв. (77.7% от БВП), като годишното им увеличение е 9.1% (11.3% годишно повишение през октомври 2021 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 30.863 млрд. лв. (24% от БВП) в края на ноември 2021 година. В сравнение със същия месец на 2020 г. те се увеличават с 8.1% (12.2% годишно повишение през октомври 2021 година). Депозитите на *финансовите предприятия* нарастват със 7.6% на годишна база през ноември 2021 година (18.5% годишно повишение през октомври 2021 г.) и в края на месеца достигат 3.766 млрд. лв. (2.9% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 65.117 млрд. лв. (50.7% от БВП) в края на ноември 2021 година. Те се увеличават с 9.7% спрямо същия месец на 2020 г. (10.4% годишен ръст през октомври 2021 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 73.542 млрд. лв. в края на ноември 2021 година. Те се увеличават с 12.2% спрямо същия месец на 2020 г. (14.9% годишно повишение през октомври 2021 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 74.243 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2020 г. с 11.6% (14.3% годишно увеличение през октомври 2021 година). През ноември 2021 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 8.2%, като достигат 72.834 млрд. лв. (7.9% годишно увеличение през октомври 2021 година).

В края на ноември 2021 г. кредитите за неправителствения сектор са 70.668 млрд. лв. (55% от БВП) при 70.014 млрд. лв. към октомври 2021 г. (54.5% от БВП). През ноември 2021 г. те се увеличават на годишна база с 8.2% (7.9% годишно повишение през октомври 2021 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 294.8 млн. лева. На годишна база

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити⁹ от *Други ПФИ* са 294.8 млн. лв. (в т. ч. 29.5 млн. лв. през ноември 2021 г.), а обратно изкупените кредити – 0.06 млн. лв. (през ноември 2021 г. няма обратно изкупени кредити).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 4.1% на годишна база през ноември 2021 г. (4.4% годишно повишение през октомври 2021 г.) и в края на месеца достигат 37.065 млрд. лв. (28.9% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 28.659 млрд. лв. (22.3% от БВП) в края на ноември 2021 година. Спрямо същия месец на 2020 г. те се увеличават с 12.5% (12.1% годишно повишение през октомври 2021 година). В края на ноември 2021 г. *жилищните кредити* са 13.900 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 16.8% (16.5% годишно увеличение през октомври 2021 година). *Потребителските кредити* възлизат на 13.164 млрд. лв. и се увеличават с 10.4% спрямо ноември 2020 г. (10.1% годишно повишение през октомври 2021 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 4.7% (7.1% годишно понижение през октомври 2021 г.), като достигат 390.4 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самоаети лица* се увеличават с 2.1% на годишна база през ноември 2021 г. (0.1% годишно намаление през октомври 2021 г.) и в края на месеца са 410.1 млн. лв.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 4.944 млрд. лв. (3.8% от БВП) в края на ноември 2021 година. В сравнение с ноември 2020 г. те се увеличават с 15.8% (12.1% годишно повишение през октомври 2021 година).

Графика 3

⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 72.661 млрд. лв. в края на отчетния месец при 73.090 млрд. лв. в края на октомври 2021 година. Те нарастват със 7.8% в сравнение с ноември 2020 г. (8.1% годишно повишение през октомври 2021 година). През ноември 2021 г. чуждестранните активи се увеличават с 12.7% (11.7% годишен ръст през октомври 2021 г.), като достигат 85.406 млрд. лева. Чуждестранните пасиви са 12.745 млрд. лв. и на годишна база нарастват с 52.2% (41.1% годишно повишение през октомври 2021 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2018	2019	2020	Октомври 2021	Ноември 2021	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА М3						
ПАРИ М3 (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	12.9	122,300	10.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	12.2	15.5	35.8	19.7	95,093	17.6
1.1. Пари извън ПФИ	10.0	10.5	12.2	17.7	21,964	17.1
1.2. Овърнайт депозити	13.1	17.6	44.8	20.3	73,128	17.7
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	4.7	2.3	-27.0	-6.4	27,207	-7.9
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.5	1.3	1.8	-6.6	26,612	-8.2
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2.7	4.8	-95.2	5.2	595	5.8
3. М3 - М2(=3.1.)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-99.3	-100.0	0.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА М3						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	8.1	72,661	7.8
1.1. Чуждестранни активи	8.3	3.1	12.3	11.7	85,406	12.7
1.2. Чуждестранни пасиви	7.8	2.9	-4.7	41.1	12,745	52.2
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	7.8	14.1	5.4	14.9	73,542	12.2
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	7.5	11.5	7.9	14.3	74,243	11.6
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-212.1	243.8	384.7	235.0	1,409	272.4
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.7	4.5	7.9	72,834	8.2
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ³	17.7	279.7	-161.7	37.8	-701	29.3
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	7.3	9.7	9.7	11.3	99,746	9.1
1. Нефинансови предприятия	5.2	14.3	10.5	12.2	30,863	8.1
2. Финансови предприятия	16.9	2.4	2.0	18.5	3,766	7.6
3. Домакинства и НТООД	7.7	8.0	9.7	10.4	65,117	9.7
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	5.4	5.9	3.0	4.4	37,065	4.1
2. Финансови предприятия⁵	23.7	46.9	3.6	12.1	4,944	15.8
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	11.2	9.5	6.6	12.1	28,659	12.5
3.1. Овърдрафт	2.2	-2.4	-9.0	-3.8	1,205	-3.0
3.2. Жилищни кредити	11.8	14.5	11.6	16.5	13,900	16.8
3.3. Потребителски кредити	16.6	10.8	5.0	10.1	13,164	10.4
3.4. Други кредити	-24.1	-40.9	-22.0	-7.1	390	-4.7
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	-	-	-0.1	410	2.1

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2018	2019	2020	Октомври 2021	Ноември 2021
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	8.8	9.9	10.9	12.9	10.8
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	6.8	8.9	21.6	14.4	12.9
1.1. Пари извън ПФИ	1.6	1.7	2.0	3.0	2.9
1.2. Овърнайт депозити	5.1	7.2	19.6	11.4	10.0
2. М2 - М1 (Квазилари = 2.1.+2.2.)	2.1	1.0	-10.7	-1.7	-2.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1.7	0.4	0.5	-1.7	-2.2
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.4	0.6	-11.2	0.0	0.0
3. МЗ - М2(=3.1.)	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	8.4	3.1	15.3	8.1	7.8
1.1. Чуждестранни активи	9.7	3.6	14.5	13.1	14.3
1.2. Чуждестранни пасиви	1.4	0.5	-0.8	5.1	6.5
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	7.5	11.5	7.9	14.3	11.6
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	-1.4	1.7	3.4	6.2	3.3
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	8.9	9.8	4.5	8.1	8.3
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	8.1	9.1	4.2	7.9	8.0
а) Нефинансови предприятия	3.1	3.3	1.6	2.4	2.2
б) Финансови предприятия ³	1.0	2.3	0.2	0.8	1.0
в) Домакинства и НТООД	4.0	3.6	2.4	4.7	4.8

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговески организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за октомври 2021 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.